

מערכי שיעור לקטע האזנה ושיר

"פקארוני" מאת מוחמד עבד אל ווהאב

מבנה הפתיחה התזמורתית וזיהוי כלי הנגינה

רקע על היצירה: מדובר בשיתוף הפעולה בין הזמרת הלאומית של מצרים, אום כולת'ום (1898-1975) והמלחין הנערץ, מוחמד עבד אל ווהאב (1907-1991) החל בשנות ה-60 של המאה הקודמת. השיר "אינתא עומרי" (1964), היה הראשון שיצרו ביחד [אום כולת'ום היתה מעורבת בכתיבת הלחנים, בחירת הטקסטים, ועריכת ההקלטות] וזכה להצלחה מסחררת. בעקבותיו נכתבו שירים נוספים בניהם "פקארוני" – "הם הזכירו לי" - שיר אהבה המתאר זכרונות מאהבה רחוקה. לתרגום השיר – [כאן](#).

סיבת הבחירה: הכרות עם הקלאסיקה הערבית של המאה הקודמת. שילוב עולמות כליים ומוסיקאליים – אקורדיון, גיטרה חשמלית, עוד, דרבוקות, נאי, תזמורת כלי קשת.

מיפוי הקטע:

כלים: תזמורת כלי קשת, סקציית כלי הקשה מזרחיים, קאנון, גיטרה חשמלית, אקורדיון, נאי.

אופי: מגוון; מחד – מוסיקה ערבית מסורתית עם כלים מסורתיים וקטעי אלתור, מאידך – סולו גיטרה חשמלית יותר בכיוון ה"פופ". עירובי סגנונות איפיו את המלחין עבד אל ווהאב – דבר שזיכה אותו בפופולריות רבה מצד הקהל, אך הפנה כלפיו חיצונית ביקורת מצד חבריו המוסיקאים. בתקופה זו התבסס הז'אנר של שיר אחד ארוך [כשעה ולעיתים אף מספר שעות] הנפתח בקטע תזמורתי של מספר דקות. הפתיחה של "פקארוני" מתחלקת ל-4 נושאים מוסיקאליים מרכזיים שבניהם אינטרלודים סקוונציאליים של תזמורת כלי קשת וסקציית כלי הקשה.

המבנה:

A – כלי קשת [2X]

B – קאנון – אילתור

C – גיטרה חשמלית [X2] / כינור סולו [1X]

D – אקורדיון [2X] / כלי קשת [2X]

פרטיטורה מסומנת – נספח ד, [הקלטה](#), [סרטון יו טיוב](#)

קהל היעד: חט"ב וחט"ע

מבנה השיעור:

1. התלמידים יתבוננו על התווים של ארבעת המוטיבים המרכזיים של קטע הפתיחה. [ראה נספח א. ניתן להציג במצגת או לכתוב על הלוח].
  - מה מאפיין כל קטע? [A – רבעים / B – שמיניות בשלשות / C – מקצב מנוקד / D – סינקופה, לגאטו]
2. התלמידים יאזינו לקטעים קצרים של המוטיבים, לא לפי סדר הופעתם! [ראה נספח ב]
  - באיזה מוטיב מדובר? [D, C, B, A].
התל' ימלאו בטבלה את שמות הכלים המבצעים
3. התלמידים יאזינו שוב למוטיבים ויזהו:
  - אילו כלים מנגנים כל מוטיב? [*בקטע B ניתן הסבר קצר על [הקאנון](#)]. תוך הקרנת תמונה של הכלי
4. התלמידים יאזינו לכל הפתיחה התזמורתית וימלאו בטבלת "מבנה הפתיחה התזמורתית" [ראה נספח ג]:
  - אילו כלים משתתפים בכל קטע?
5. התלמידים יצפו בסרטון של "[פקארוני](#)" ויבדקו את עצמם - האם זיהו נכונה את הכלים? האם התבלבלו? ומה תפקידו של האינטרלוד בסוף הקטע? [הכנה לקראת שירתה של אום כלת'ום]

נספח א: תווים של המוטיבים המרכזיים

FAKAROUNI / M. Abdel Wahab

	מוטיב מרכזי	כלים
A		
B		
C		

D

נספח ב: מיקום המוטיבים מתוך [ההקלטה](#): רצוי לגזור ולהכין קטעים אלו בנפרד שיהיו מוכנים להשמעה

A פתיחה - כלי קשת

B – אילתור קאנון 0:53

C – גיטרה חשמלית 1:43

C – כינור סולו 3:02

D – אקורדיאון 3:45

D – כלי קשת 4:25

נספח ג: מבנה הפתיחה התזמורתית

A	B	C	D
☐	☐	☐	☐
☐		☐	☐
		☐	☐
			☐

*הטבלה המלאה:

מבנה הפתיחה התזמורתית

A	B	C	D
כלי קשת	קאנון - אילתור	גיטרה חשמלית	אקורדיאון
כלי קשת		גיטרה חשמלית ¹	אקורדיאון ¹
		כינור	כלי קשת
			כלי קשת ¹

נספח ד: תווים של הפתיחה

فكرونى

منتدى سماع بدون ليقاع = 120

تدوين أ / عادل صموئيل

The musical score is written in 4/4 time with a tempo of 120. It features two main parts: A-Strings and B-kanun improvisation. The A-Strings part is highlighted in yellow and consists of a melodic line. The B-kanun improvisation part is also highlighted in yellow and consists of a rhythmic and melodic line. The score includes two first endings (1. and 2.) for the B-kanun part. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 4/4.